

Največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah. Velja za vse leto \$8.00 Za pol leta \$3.00 Za New York celo leto \$7.00 Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 243. — ŠTEV. 243.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 17, 1921. — PONDELJEK, 17. OKTOBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

DEVETINPETDESET MAJNARJEV OBTOŽENIH

KOT FORMALNO OBTOŽBO PROTI PREMOMARJEM V WEST VIRGINIJI, KI SO SE VDELEŽILI POHODA V PROTI MINGO OKRAJU, SE NAVAJA NAMEN, DA SE TELESNO POŠKODUJE DON CHAFINA.

Charleston, W. Va., 16. okt. — Velika porota za Kanawha okraj je dvignila obtožbo proti 59 uradnikom in članom United Mine Workers of America in sicer radi zarote. Dolži se jih prav posebej, "da so stopili skupaj, sklenili zaroto ter se združili" v tem okraju v namenu, da telesno škodujejo šerifu don Chafinu, pomožnemu šerifu John Gore-u in drugim osebam v Logan okraju krog 15. avgusta 1921.

Med uradniki, ki so bili stavljeni pod obtožbo, so Frank Keeney, okrajni predsednik; William Petrey, okrajni podpredsednik in William Blizzard, predsednik podokraja. Dolži se jih, da so sklenili zaroto proti miru in dostojanstvu države.

Okrajni pravdnik Bardette je objavil, takoj po dvignjenju obtožbe, da bodo oblasti spravile Keeney-a in Mooney-ja pred sodišče takoj, ko bodo slučajni obeh rešeni v Logan okraju, kjer stoji oba pod obtožbo zarote.

Več članov premogarske organizacije se je obdolžilo umorov James Gore-a, Munsey-a in John Cassiga.

Približno 250 obtožb je dvignila danes velika porota. V osmih slučajih je bila dvignjena obtožba radi umora.

Unijski člani so danes napovedali vnaprej, da bodo dvignjene obtožbe povečale nemir med premogarji in da bo najbrž prišlo do demonstracije kot je bil pohod proti Logan okraju.

Ko so premogarji opustili svoj pohod in svojo bitko z najetimi tolovaji šerifa Chafina, so jim poveljniki zvezne armade zagotovili, da bo z njih povratkom na dom cela zadeva končana. Zvezne čete so vzele premogarsko orožje ter jih poslale domov s posebnimi vlaki, ne da bi skušale kaznovati ljudi radi njih oboroženega protesta.

Premogarji izjavljajo danes ogorčeno, da je imel njih pohod namen zagotoviti premogarjem v West Virginiji njih ustavne pravice. Oni nimajo nobenega zapužanja v sodišča te dežele. Dokazalo se je, — tako izjavljajo — da obvladujejo premogarski baroni sodišča. Če se bo vprizorilo poskus, da se spravi unijske uradnike v ječo, bodo vprizorili protestno demonstracijo. L. bo slučaj v sene vse preteklo upore.

Slavni pohod, kojega posledica so sedanje obtožbe, je bil vprizorjen, da se zavaruje unijske pravice pred napadi šerifa Chafina ter njegove tolpe oboroženih mož.

Premogarji so nekaj časa prej vprizorili pohod oboroženi z repetirkami, da zavarujejo delavce, njih žene in otroke pred napadi Chafin-ovih banditov. Unijski uradniki so jim rekli, naj se razkrope ter so se že nahajali na poti proti domu, ko je prišlo poročilo, da so pomožni šerifi v družbi državnega orožništva na padli taborišče stavljujočih premogarjev.

Oboroženi lopovi so streljali na šotore, preplašili ženske in otroke ter nato bežali v varstvu noči. Novica o tem nezadovoljnim napadu na stavarke, ki se niso mogli braniti in njih družine se je razširila v teku noči po celem premogarskem okraju. Na tisoče premogarjev iz gora se je vrnilo na prejšnja zbirališča s puškami in veliko množico municije. Prišel se je pohod.

Šerif Chafin je organiziral armado tolovajev, da brani svojo postojanko v Loganu. Mesto Logan je postalo glavni stan teh oboroženih tolovajev, katere so plačevali lastniki rogov v Logan okraju. Premogarski baroni so se bali, da bo prihod teh oboroženih unijskih premogarjev napravil konec za vse večne čase njih ab-

NOV SUHAŠKI NAČELNIK ZA PENNO

Washington je odposlal novega zveznega agenta, da pomaga protetežu senatorja Penrose.

Washington, D. C., 15. oktobra. Tukaj se je zaznalo, da nameravajo vzeti izvedenje prohibicijskih postav popolnoma iz rok državne in krajevne politike ter je poveriti izključno le zveznim uradnikom, kjerkoli bi postalo kaj takega potrebno.

Tukaj se splošno govori, da je strah pred narodnim škandalom vspričo splošnega omalovaženja teh postav odgovoren za to gibanje, katero baje podpirajo vsi tukajšnji vodilni uradniki.

Vedno več in več dokazov je bilo, da je položaj v New Yorku, Pennsylvaniji in drugih 'mokrih' ozemljih od dne do dne slabši. Veliko senzacija je bilo opaziti tukaj pred kratkim, ko je bil neki zvezni agent, po imenu Yellowley, poslan s svojimi opredi v New York, da prevzame vodstvo prohibicijskega urada, po resignaciji državnega ravnatelja Harta.

Vsled imenovanja Yellowleya kot poslušnega ravnatelja je položaj v New Yorku direktno v rokah zveznega prohibicijskega komisarja Haynesa, ki je rekel, da bo uvedel obsežno reorganizacijo v izvedenju prohibicijskih postav.

Zdaj pa se je storilo slične korake z ozirom na Pennsylvanijo, kjer je državni senator McConnell prohibicijski ravnatelj. F. Rutter je bil določen s pomočniki vred za službo v Pennsylvaniji. Ob istem času je poslal komisar Haynes McConnellu pismo, v katerem je slednjega obvestil, da je bil imenovan Rutter pomožnim ravnateljem za Pennsylvanijo z vsemi polnomočmi in avtoriteto ravnatelja.

Besedilo tega pisma kaže, da bo imel Rutter popolnoma prosto roko, da reorganizira silo ali pa metode izvedenja prohibicijskih postav.

Komisar Haynes je dal izprava upanju, da bo obstajalo najtesnejše sodelovanje med McConnellom in Rutterjem, a obenem pojasnil, da bo pravi bass Rutter.

Glede položaja v Pennsylvaniji je izdal urad komisarja Haynesa ugotovilo, v katerem se glasi:

Kot splošno znano, so prohibicijski problemi v Pennsylvaniji mogoče najtežji v celih Zdrženih državah. Tamošnje razmere so bile slabe tekom prejšnjih administracij in ta dedščina je prišla tudi v roke nove prohibicijske administracije. Znanjavati je bilo številne pribožbe radi pomanjkljivosti napredka in obširna preiskava razmer, ki se je vršila tekom zadnjih desetih dni, je imela za posledico sklep, da je treba korenito izčistiti prohibicijske organizacije v Pennsylvaniji.

Senator Penrose in državni prohibicijski komisar McConnell soglašata popolnoma s sklepom komisarja Haynesa, da postopa slednji soglasno z razmerami. Komisar Haynes je ponovno ugotovil, da ne obstajajo nikake zemeljske meje za administracijo z ozirom na izvedenje prohibicijskih postav. Edino vprašanje, ki je involvirano, je ono vpoštevanje v ustave Zdrženih držav ter pokorščine napravam postavam, in vsi dobri državljani se bodo odzvali temu pozivu.

Kjerkoli se bo opazilo v različnih državnih organizacijah slabosti, se bo takoj storilo korake, da se te slabosti odpravijo. Administracija se zavzema za izvedenje postav, za dobro državljanstvo, najvišje ideale ter korenite metode izvajanja postav.

V dveh največjih državah — v New Yorku in Pennsylvaniji — so bili postavljeni zvezni agenti na čelo izvedenja prohibicijskih postav. Glasi se, da je pričakovati še nadaljnih važnih razvojev v

Slika nam kaže japonskega cesarja Jošihita, ki je v zadnjem času nevarno zbolel. O njegovi boleznisi ne ve nič natančnega, vendar pa domnevajo, da se mu je omračil um. Ob gotovih prilikah se je namreč zelo smiljivo obnašal.

V MOSKVI IMAJO MAČKE NA VRVICAH

Mačke so tako redke v Moskvi, da jih ne puste samih na ceste, temveč jih vodijo na vrvcih.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 16. oktobra. — Najbolj čudna stvar, na katero sem desedaj zadel v tej deželi, kjer je vse postavljeno na glavo, so mačke, katere vodijo ljudje po cestah na vrvcih kot pse. Na Spiridonovski, kjer se nahaja umetniški glavni stan, sem videl dobro oprejenega mačka, katerega je vodila ženska na vrvič. V pogledu na tega mačka sem se spomnil, da je to prva mačka, katero sem videl v Moskvi na česti in neki prijatelj mi je pojasnil, zakaj.

Toliko podgan je v mestu in tako malo mačk, da so preveč dragocene, da bi se jih puščalo same ven, kjer bi se gotovo izubile.

Kar mi je povedal glede podgan je resnično, kajti v moji sobi v hotelu se je nastanila tudi družina podgan, ki so čisto krotke. Mlade mačice pa stanejo na trgu toliko kot štiri funti belega kruha, kar je že dosti.

Kline za brivske aparate so strašno drage tukaj ter stanejo po več tisoč rubljev. Vzrok je ta, da se niso Rusi izza izbruha revolucije več brili, če so se sploh kdaj brili, a sedaj se je stvar izpremenila. Navadne britve so napravile strašno zmešnjavo v nevarenih ruskih rokah in vsled tega je bilo povpraševanje po varnostnih britvah veliko in vsak tujec, ki bi mogel dobiti koneesijo, bi lahko napravil s takimi britvami veliko premoženje, seveda v rubljih.

Doran je rekel končno, da ta brozga sicer ne ubije človeka, da pa škoduje vidu in želodcu.

Kar se tiče doma varjene pijače, je rekel, da bodo imele nezdravstvene metode, katere se uporabljajo pri tem, za posledico veliko število despektikov, to je ljudi, kojih prebava je prišla popolnoma iz tira.

Knjige!

Slovenic Publishing Company je dobila te dni del ogromnega naročila knjig iz starega kraja. Knjige so vsakovrstne: zabavne, poučne, poezije, zbrani spisi itd. Te dni bomo objavili cenik zaloge, ki jo imamo. Splošen cenik objavimo tedaj, ko bo zaloga popolna. Naročite le čisto, kar boste videli v ceniku.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (Advertisement)

IZBRUH SPLOŠNE ŽELEZNIČARSKÉ STAVKE

DVA MILJONA UNIJSKIH ŽELEZNIČARJEV JE OBVEŠČENIH, NAJ SE PRIPRAVIJO NA STAVKO V PROTEST PROTI NAMERAVANEMU ZOPETNEMU ZNIŽANJU PLAČ. — HARDING KOT POSREDOVALEC.

Chicago, Ill., 16. oktobra. — Formalni poziv na stavko, ki nosi podpise načelnikov petih velikih bratovščin železničarjev, je odneslo iz Chicaga danes zvečer 500 načelnikov unij, ki bodo povedli 30. oktobra na stavko dva milijona železničarjev, če ne bodo železnice opustile svojega namena, da še nadalje skrčijo plače uslužbencev.

Navodila, ki bodo poslana vsem načelnikom unij vseh železniških sistemov v Zdrženih državah, pozivljajo člane bratovščin, naj pričrejo za svojo stavko ob šestih zjutraj dne 30. oktobra. Priporoča se, da bo Southern Pacific sistem prvi napaden v celi seriji progresivnega sistema stavk.

Neki visok unijski uradnik je izjavil, da je vrjetno, da se bo stavka na International in Great Northern črtah pričela v soboto, kljub dejstvu, da se prične stavka oficijelno dne 30. oktobra.

Vsled te stavke bo prizadetih dva in štirideset izmed osem in štirideset držav, soglasno s podatki, vsebovanimi v navodilu. Vrjetno je, da bo šele 1. novembra opaziti popolno prekinjenje transportacije, če bo postalo tako razširjenje stavke potrebno.

Akcija glede stavke je bila pospešena vsled tega, ker so eksekutivni uradniki železnice objavili, da bodo skrčili plače za drugič v šestih mesecih ter odklenili zopetno odprtje pogajanj.

Načelniki petih železničarskih bratovščin se bodo sestali v torek v Clevelandu. Na tem sestanku se bo izgovorilo posameznosti glede stavke.

Cleveland je trajni glavni stan treh bratovščin železničarjev. Glavni stan nadaljne bratovščine se nahaja v Cedar Rapids in pete v Buffalo. Oba ta dva glavna stana pa se bosta tekem stavke prestavila v Cleveland ter poslala svoje zastopnike v čikaški stavarški urad.

Ko so se danes sestali tukaj unijski voditelji, niso govorili o miru. Izjavili so, da jiba preostaja le ena pot, — namreč pot stavke. Če bi popustili sedaj, bi bil zlomljen za vedno tilnik najbolj mogoče unijske organizacije na cellem svetu.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

so potem naše banke izvršujejo po nizal ceni, znesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Columns include currency type and amount.

Table with exchange rates for Austria. Columns include currency type and amount.

Nemška Avstrija: Razpošlja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron \$ 1.30 10,000 nem.-avstr. kron \$11.00 5,000 nem.-avtr. kron \$ 6.00 50,000 nem.-avstr. kron \$50.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošlani denar cene v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo razjanceno izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se do ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, all pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK BAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za celoletno za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisane in označen ne bo preložen. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri sprejemu kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi priložijo bivalne namani, da hitreje najdemo naslovca.

GLAS NARODA
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

SAME BESEDE.

Washingtonska konferenca za odpravo brezposelnosti je končana.

Ko so navzoči drug drugemu lepo pokadili, so se razšli v splošnem zadovoljstvu.

Gompers je bil z uspehom ravno tako zadovoljen kot je bil jeklarski baron Schwab.

Manj zadovoljni so pa brezposelni in oni, ki trpe vsled upliva brezposelnosti. Oni namreč niso, kot je rekel Gompers v svojem zaključnem govoru "kot del splošnega državljanstva zainteresirani pri rešitvi brezposelnosti."

Oni imajo posebne interese, ki se pa nikakor ne vjemajo z interesi podjetnikov, ampak so žnjimi v popolnem nasprotju. Želje teh ljudi niso bile predložene.

Poglaviten namen konference je bil, da se vse mirnim potom konča. Izgovorjenih je bilo dosti besed, stavljenih in sprejetih veliko resolucij, ki so pa seveda v prvi vrsti kapitalistom v prid.

Veliko je koristila ta konferenca železniškim družbam. Dobile bodo namreč pol milijarde dolarjev iz zvezne zakladnice. No, dobile bi jih tudi, če bi ne bilo te konference. Večina se je neformalno tudi izrekla za odpravo osemurnega delavnika železniških uslužbencev.

Člani ameriške delavske federacije niso protestirali proti temu predlogu, da bi ne motili lepega mira in reda.

Navzoči so najbrže sami občutili, kako prazno in brezplodno se mora zdeti njihovo poslovanje brezposelnim.

Vlada ni imela namena dati brezposelnim dela. Če bi imela ta namen, bi bila konferenca za odpravo brezposelnosti nepotrebna.

ŽELEZNIČARJI.

Železniške družbe v tej deželi so se lotile nevarnega posla — napenjanja loka. Temu loku se pravi delavska potrpežljivost.

Najprej so odstrigle svojim uslužbencem plačo za dvanajst procentov. Med delavskimi vrstami je bilo tedaj precej ogorčenja, posebnega navdušenja za štrajk pa ni bilo opaziti.

Toda podjetniki ne poznajo nobenih mej. Kot da bi se norčevali iz organiziranega delavstva, so te dni izjavili, da bodo plačo skrajšali še za deset procentov ter uvedli v delavnicah delo od kosa.

Pri tem so pa dali vsakemu počinecu razumeti, da tega nesramnega strižanja ne bo še tako hitro konec.

Proti temu se morajo delavci braniti. Delavski voditelji so mislili: — razpišimo glasovanje, če so ljudje za štrajk ali ne. Če bodo za štrajk glasovali, bo te preplasil lastnik in ne bodo več kršili plač. Glasovanje je res izpadlo v prid štrajku. Posledica je bila nepričakovana: — dvanajst procentov skrčenja.

Sedaj je štrajk skoraj neizogiben. Izbruhnil bo 30. oktobra po vsej deželi. Samo uslužbenci dveh Fordovih železnic ne bodo zastavali. Ford je namreč delavcem zvišal plače, znižal pristojbino, pa pravi, da ima kljub temu precejšen dobiček.

Koliko dobička morajo imeti šele družbe, ki znižujejo plače in višajo pristojbine!

Vlada in podjetniki so proti štrajkarjem. Predsednik Harding je rekel, da je treba znižati plače in obenem tudi pristojbine.

Konferenca za odpravo brezposelnosti se je dovolj jasno izrekla za skrajšanje plač in za odpravo osemurnega delavnika. Skoraj vse časopise je proti železničarjem.

Da bi naperili proti njim tudi farmerje in srednji razred, objublajo železniške uprave znižati pristojbine.

Koliko je dati na take obljube, ameriški narod predbro ve, ker se je o tem že dostikrat prepričal. Toda ameriški narod je lahkoveran ter zlahka sede kapitalistom na lim.

Dvanajst procentov znižanja plač je prineslo magnetom na stotine milijonov dolarjev. Pristojbine niso bile namreč znižane niti za cent.

Reklama za nižje pristojbine bo medtem dosegla svoj cilj, če bodo imele železniške družbe dovolj časa, da v tem oziru pripravijo javnost.

Čimbolj bodo železničarji zavlačevali s štrajkom, temmanj upanja bodo imeli na končni uspeh.

Iz Slovenije.**Kostanj v cvetju.**

V Sodni ulici v Ljubljani se more na vrtu gospe Hudovernikove opaziti za mesec september gotovo izreden slučaj. Kostanj na tem vrtu, čeprav ima že dozorel sad, je začel poganjati novo evetje.

Pomanjkanje vode na Štajerskem.

Mariboru preti vsled dolgotrajne suše splošno pomanjkanje vode iz mestnega vodovoda. V zgorjenem delu mesta je že na več krajih zmanjkalo vode. Pa tudi zunaj na deželi so v mnogih vaseh presahnila studenci in vodnjaki.

Okoriščajo se na račun pogorelecev.

Poročali smo o velikem požaru v Klečah pri Ljubljani. Sedaj se poroča, da se pojavljajo brezvestni elementi, ki nabirajo milodare in se na tak način hočejo okoristi na račun bednih pogorelecev. Pomožni odbor za pogorele klečanske opozarja vse, da naj vsakdo zahteva, predno kaj daruje, od prosilca po županstvu na Ježici izdano potrdilo o identiteti.

Habsburški dvorni vlak.

Dne 16. septembra zvečer je prispel v Ljubljano iz 9 vagonov obstoječi kompletni dvorni vlak bivšega avstrijskega cesarja Karla, ki ga je prisodila zavezniška reparacijska komisija Jugoslaviji in preide tako v last vladarja. Vlak ima 121 ton. Iz Ljubljane se je odpeljal v Beograd.

Nazadovanje nemških sol v Mariboru.

Letošnje vpisovanje v obe nemški osnovni šoli je pokazalo, da se število nemških otrok krči. V prvi razred obeh sol se je vpisalo 17—20 učencev, dočim so slovenski razredi tako prenapolnjeni, da so večinoma potrebne sporednice. Tudi nadaljni razredi nemških sol imajo v primeri s slovenskimi jako malo učencev. Prihodnje leto se bo radi tega ena nemška šola morala opustiti.

Prijatelj ljudske naobrazbe.

V Ljubljano poročajo: Veleindustrialec Mavro Drach, državljani češkoslovske republike, je zgradil v Capragu pri Sisku na lastne stroške moderno urejeno ljudsko šolo in jo poklonil občini.

Najdenček.

Dne 13. septembra je opazil viničarski čuvaj Gelsler na Košaku v Lajtersperku in sicer na Ferliševem posestvu, kako so svinje stikale po nekem ovoju. Na svoje iznenadenje je našel v ovoju okoli 6 tednov staro dete ženskega spola. Odnasel je otroka takoj v sodno hišo, kjer so ga prevzeli. O nečloveški materi ni sledu.

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla ga. Fani Hartman, soproga po vsej Sloveniji znanega gostilničarja pri Figovalu na Dunajski cesti.

V vasi Hrib pri Koprivniku je umrla gospa Ivanka Ožbalt.

V Kamniku je umrl 15. septembra načelnik tamkajšnje Meščanske korporacije, trgovec in posestnik Janko Koschier v 57. letu starosti. Bil je iskren narodnjak in odlični upravitelj občnega gospodarstva Meščanske korporacije. Kamniške meščane je z njegovo smrtjo žadel težak udarec.

Pavel Slobodjanec je prišel te dni v Osijek k zdravniku, kateremu je tožil, da ga nekaj tisi v grlu. Že v nekaterih dneh je Slobodjanec obohel na steklini in policija mu je oblekla prisilen jopič za umobolne. Njegova žena je izjavila, da ga je nedavno vgrizel stekel pes. Na potu v bolnico je umrl v tramvaju za steklino.

Ustreljen od vojaške straže.

Čevljarji pomočnik Miroslav Škvorc iz Zagreba se je vračal iz Ljubljane pozno v noč domov. Šel je mimo vojaške straže. Ker se na njen poziv ni ustavljal, je vojak izprožil in Škvorca ustrelil.

Razne nesreče in nesgođe.

Ponesrečil se je stavbni svetnik pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradu Leon Pinterič. Ravnal je tako neprevidno s samokresom, da se je sprožil. Kroglja je prodrla skozi Pinteričevo uho v glavo in obtičala pod očesom, ki je izgubljeno. Pinteriča so takoj prepeljali v bolnico.

Franc Bolta, delavec v tovarni Indas v Ljubljani, je delal na skobelniku. Pri delu mu je deska vsled grče odskočila. Ko je hotel zgrabiti desko, ga je zagrabil stroj in mu odtrgal na desni roki dva prsta.

Rudolf Kersičič, mizarski pomočnik pri Bizjaku na Celovski cesti v Ljubljani, je oblal desko na stroju. Pri tem ga je zagrabil stroj in ga ranil na levi roki.

Miha Pungarčič, ključavničar južne železnice v Mariboru, se je peljal po travniku proti domu. Na hrstu je imel nahrbtnik, poln krompirja. Zadel je ob kamen, omahnil in padel ter se pri padcu precej poškodoval po desni roki.

Bitka z grabljami.

Miha Staré, posestnikov sin iz Turnišča pri Dobu, se je vračal s polja domov. Na rami je nesel troje grabelj. Na potu je srečal brata Franca in Martina Sušnika, s katerima je imel že zjutraj prepri. Prepri se je vnel iznova. Razvil se je kmalu v pretep. Da bi se obrnil nadležnih bratov Sušnikov, je Staré odložil dve grablji, z ostalinami pa se ju je hotel otresti. Toda ravno to je postalo za njega usodopolno. Brata Sušnika sta namreč takoj posegla po grabljah in ga potem tako prenikastila, da je dobil posebno na glavi precejšnje rane.

Okradena in oropana občinska blagajna.

Neznani tatovi so ukradli iz zaklenjene sobe občinske blagajne v Dolenji Lendavi na Prekmurskem, jo izropali, vrgli potem v potok in z denarjem izginili.

Obmejno posestvo v slovenskih rokah.

Iz Št. Lj. v Slov. goricah se poroča: Znani vodja Samostojne kmetijske stranke na Štajerskem obmejnem ozemlju, poslanec Mr. Polja, je nakupil v Št. Lj. lepo posestvo ter se namerava tja preseliti. Z narodnega stališča je pozdravljeni za preselitev, ker v Št. Lj. itak primanjkuje narodno zavednih mož.

Razne svinjarije s svinjami.

"Slovenski Narod" piše: Po 100 vagonov svinj se skoro redno dnevno izvažajo iz Maribora, večinoma v Nemčijo. Izvažajo večinoma zagrebške eksportne tvrdke, katere zalagajo tudi prekupei po štajerskem ozemlju. Da se godé pri teh svinjskih transportih tudi razne svinjarije s svinjami, ki med potjo poginejo in da so to tako dolgo trpele mariborske oblasti, čeprav bi bile morale za to vedeti, o tem kaj več, ko ugotovimo, kam je šlo tisto meso poginolihi svinj, ki so jih od konjedera vozili nazaj v mesto. Dotlej smatramo, da je s temi posli poverjeni in šele sedaj suspendirani funkcionar postal žrtve brezbrzičnosti poklicne oblasti, katero smo tudi mi opegovano opozarjali.

Italijanski glas o madžarskih pustolovčinah.

Rimska "Tribuna", ki je večkrat v neposredni zvezi z vlado, piše, da rimski politični krogi dvomijo o resnosti zadnje madžarske pustolovšine napram Avstriji. — Ta pustolovščina se bo končala ravno tako, kakor velikonočni izprehod Karla, ki je najbrž tudi to pot udeležen s svojimi intrigami.

Občinske volitve v Pragi. — se bodo vršile meseca oktobra. — "Čas" poroča, da bo ob tej priliki nastopil anova politična stranka pod imenom "češkoslovska inteligenta", ki bo izdala svojo kandidatno listo.

USPEŠNA TRGOVINA.

Schulte Cigar Company je v mesecu septembru leta 1920 prodala za \$1,544,000 blaga na debelo. V mesecu septembru leta 1921 je znašala njena skupna prodaja \$1,668,000, kar pomeni povečanje za 8% oziroma za \$124,000 v primeri z lanskim letom.

DON'T FORGET AMERICA'S MAKING EXPOSITION
SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMOR
34th STREET & 4th AVENUE
NEW YORK CITY
October 29th - November 12th

Peter Zgaga**Pot slovenskega verižnika.**

Anže Tomeje, star sedemnajst let, trgovski učence pri Ivani Magdičevi v Ljubljani. Modna trgovina. Špecialiteta: prodaja ženske svilen spodnje obleke. Anžetovo poglavitno opravilo: trgovskim pomočnikom v Magdičevi trgovini snazi čevlje in nosi pisma na pošto.

Tomeje sliši nekaj zvoniti. — Zlahka, oddalec. — Borza... deviza... dividenda... Povpraša, kaj je to. Aha... Zamisli se. V kavarni vidi nekake verižnika piti šampanjca. Strela boja! Vpravi zasliši besedo "valuta". Povpraša in izve, kaj je to. Aha! V Anžetu se začne nekaj vedriti.

V Anžetu se je zvedrilo. Napravljena na zabavo ali delo napumpa za 5000 kron. "Staremu" odpove službo. Kupi delnice neke stavbiške zadrage. Dobi. Kupi delnice mlekarke zadrage. Kupi dolarje. Dobi. Anže Tomeje pije šampanjca.

Ivan Nepomuk Tomeje. Sedemnajst let star. Privatir. Lakasti čevlji, ura v zapestju, 40.000 kron. Bančni konto. Čekovna knjižica. Ljubavno razmerje. Koliko stane ves svet?

Tomeju se znova zvedri v glavi. Kupuje riž. Dobi. Kupuje gumi. Dobi. Kupuje vino. Dobi. Kupuje usnje, blago, pljuvalnike, toaletni papir. Dobi in dobi. Čudovito!

Tomeje se seznanja s človekom, ki z žitom veriži. Poveča svoje znanje. Uči se hrvaščine, posebno osješkega dialekt. Seznanja se z železničarji. Dobri ljudje, pravi gentlemani. Spozna potrebo podkupovanja. Prevažna žito, po čest, dvajset vagonov. Prevažna hmelj, prevažna vse, kar je mogoče prevažati. In dobi, vedno dobi.

Jan Tomeje. Naslov: Bled, vila Florentina. Frak, monokel. Zjutraj: kopanje z golimi ženskami v jezeru. Popoldne: jahanje v sosesko. Kmečke punce. Zvečer ena sama veselica do jutra. Sto vagonov srečno prodanih. Burgundec in oporto. Vsak dan sveže ostrige iz Gradača. Igralka B. se mu vablivo smeje.

Joan Tomeje, ravnatelj. Brozjavni naslov: Juhuhu. Telefon: 483—500. Mestna Hranilnica. Kreditna Banka. Jadranska Banka. Winer Bank Verein. Vila. Avtomobil. Perzijske preproge: Šofer. Japonski porcelan. Troje ljubavnih razmerij: plesalka igralka, poročena ženska.

Angelina Vera komtesa Kakadu Jane Nepomuk Tomeje zaročena.

Tomeje se pripravlja na končni udarec. Skaša priti v stik s politiki. Silne vzege. Mednarodni kapital. Svetovni trg. Temperatura 108 stopinj. Čisto crazy. Led na glavo.

Udari na newyorsk Wall Street. Udarec se ponesreči. Stoj! Previdnost! Roke proč od Wall Streeta in svetovnega trga.

Se en udarec! Zopet izguba.

Tomjeje da vse na eno karto. Velikanska napetost. Šnoka kokain. Igubi vse. Vila, avtomobil, šofer, banka, komtesa Kakadu, plesalka, igralka, poročena ženska, vse je k zlodju. Prime za revolver. Se premisli. Gre ga zastavit. Kupi zemljo za lunč.

Obišče "starega". Ves pobit je in potrt. "Stari" je milostljiv. Govori o velikih oslih in kamelah. Tomeje molči.

Anže Tomeje, bivši ravnatelj, 18 let star, trgovski učence pri tvrdki Magdičevi. Trgovina s svilen spodnje ženske obleke. Poglavitno opravilo Anžeta je: čisti trgovskim pomočnikom čevlje in nositi pisma na pošto.

Jugoslavanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 953 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 102, Yearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISELER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZIC, Ely, Minn.
Blagajnik nepričasnih smrtin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Du.uth, Minn.

Vrhovni zbiravci:
Dr. JCS. V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIČNIK, Box 87, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2903 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FAANK SKRABEC, 422 Washington St., Denver, Colo.

Perotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULNE ERMEN, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zbiravca.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovnim za obilno orlop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva V. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član' ali članicad.

Nečimurnost živali.

Povsem naravno bi človek domneval, da je večina živih bitij takoj zjutraj, ko se prebudi, pripravljena na zabavo ali delo dočelnega dne. Taka domneva pa je povsem napačna. Živali, kot človeška bitja, se morajo "obleči" in čeprav obstaja njih "toaleta" v večini slučajev le iz neke vrste lopeli ter uravnave peres ali kožuha je vendar veliko število živali, ki niso zadovoljne s samim seboj, dokler niso korenito opravile tega posla. Večina teh živali je zelo plaaha, ter si počise zjutraj najbolj osamljena mesta. Druge živali, kot domači psi in mačke, pa porabijo cele ure, da se "oblečejo".

Ptiči so mogoče najbolj čisti člani živalskega sveta. Številne vrste morajo imeti vsak dan svoje kopel. Nekateri ptiči se poslužujejo vode v ta namen, drugi pa peška ali prahu. Oni, ki se poslužujejo vode, so zelo natančni glede kakovosti vode, katero uporabljajo. Kdor je kdaj opazoval domačega kanarčka, je gotovo opazil, da se ni hotel kopati, razen če sta bila voda in posoda popolnoma čista. Če ni nobenega človeka, ki bi stal poleg, se kanarček najprej okoplje, si uredi nato svoje perje, in se šele potem loti svežega semena, katerega je dobil za zajutje. Lastovke se ne kopljejo vsak dan, ker se poslužujejo le sveže deževnice. Tudi domače race ljubijo nad vse deževnico, to je mehko vodo. Kadar prične padati dež, pričnejo dvigati peroti in se našopirijo, tako da prode deževnica lahko prav do kože. Ko so enkrat pošteno premočene, se pričnejo glasiti in uravnati svoje perje, pri čemer se poslužujejo svoje lastne maščobe prihajajoče iz neke žleze v bližini zadnice. Divje race, ki žive ob jezerih, prelete pogosto velike razdalje, da pridejo do deževnice. — Tudi ptice, ki se poslužujejo prsti in prahu v kopalne svrhe, so zelo natančne glede kakovosti tega peska, prahu ali zemlje. Skrjani in vrabci si izberejo droban suh in precej oster prah ali pesek. V njem se okopljejo kot se druge ptice v vodi ter rabijo za tem pre-

cej časa, predno upravijo svoje perje v red. Prepelice se poslužujejo v ta namen ilovice. S svojimi kremplji pričnejo kopati ilovico ter jo metati na svoje telo, dokler ni perje popolnoma pokrito z ilovico. Nato se otresejo, in ko so zopet uravnale svoje perje, so čiste in sveže kot dama, ki stoji v svoji kopalnici. Tudi domače kokoši se čistijo približno na isti način.

Živali iz plemen mačk porabijo več časa kot katerakoli druga žival za svojo toaleto. V džunglah se levi in tigri poslužujejo svojih prednjih šap, katere omočijo v vodo, kot kopalnih gob in jeziki jim služijo kot glavniki, prav kot lahko vidi človek žito prikazen pri domači hišni mački. Tudi zajci in drugi gozdaveci se poslužujejo svojih prednjih nog pri čiščenju obraza. Tudi psi ne ljubijo umazanosti in zanemarjenosti. Neki izkušeni lovec je rekel da ve v vsakem slučaju natančno, da so njegovi psi skrajno izmučeni, kadar se nečisto očistijo s tem, da se drgnejo ob grmičevje ali visoko travo. Psi so posebno natančni glede snaznosti svojih nog.

Konji in goveja živina na pašnikih imajo navado lizati se medsebojno ter se čistiti na ta način. To ni znamenje nikake posebne medsebojne ljubezni, pač pa znamenje medsebojne pomoči.

Tudi druge divje živali, kot žirafe, srne, jeleni in antilope se čistijo medsebojno. Naravoslovec Cornish pripoveduje o neki žirafi v zoološkem vrtu, ki se je vedno umivala ter ostala čista po celem životu, seveda z izjemo vratu. Po preteku par tednov je postal vrat za par stopinj temnejši in to samo radi tega, ker ga žirafa ni mogla doseči s svojim jezikom. — To jo vzemirajmo ter je bila potolažena šele tedaj, ko so jo pazniki korenito očistili od glave do nog.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.**COLUMBIA GRAMOFONE**

od \$30.00 — \$250.00

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam novo zalogo nemških importiranih "Homokord" rekordov. Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

V odgovor.

Ponovno nasnanjamo vsem rojakom in rojakinjam, da prave Elgin garantirane moške in ženske ure čisto slatate prstane, verižice, privreske in vse drugo slatino ter demante; dalje prave glasne svetovne COLUMBIA GRAMOFONE in SLOVENSKE PLOŠČE prodaja in razpolja po celi Ameriki znani Vaš slovenski večletni trgovec s slatino

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.
Pišite mu po cenik, pošlje ga vam brezplačno.

Poljub.

Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva.

Spisala Karolina Světlá.

(Nadaljevanje.)

III.

— Seveda, seveda, mu je zamišljeno pritrčila, — radi naju dvéh se je vse obrnilo na dobro, ali uboga pokojnica, ta jo je poplačala. To je vendar le čudna reč, da nekaj, kar je enemu veselje, spravlja drugega v žalost. Toda jaz hočem njenemu otroku povrniti, ker mi je napravila prostor ob tvoji strani. Ravnokar, predno si vstopil, sem obljubila pokojnici, da raje hočem izgubiti roko, nego pa mu skriviti las ali vsaj dopustiti kaj takega. Toda prepriča se, da jej nisem lagala, ko pride deteta obiskat; niti enkrat jej ne bo treba previti je, niti enkrat mu posteljati; ubošček bo rastel kakor iz vode. Menim, da bo prihajala vsako noč. Nalase nasu- jevalo pepela okoli zibelke, da bom spoznavala njene stopinje. Pravi- jo, da je sled, ki ostaja pri umir- lih, taka kakor ona od rae; to si morda tudi sišlasi, kajpada?

Lukaš je pokimal z glavo; a kaj mu je Vendulka pripovedovala in čemu je on pritrjeval, tega ni ve- del, dasi je neprenehoma pogledoval k njenim ustom. Ali gledal ni nanje zato, da bi boljše umel, kaj pripoveduje, marveč radi tega ni obrnil oči od njih, ker so bila tako rdeča, polna in vabljava, kakor zrele črščnje. Seveda je bila Vendulka sedaj že desetkrat lepša nego takrat, ko je nje na ljubo spravljala vso vas po koncu in mu- ničih starega s tem, da mu je letal kamenje na streho, ker se je hči bala priti k njemu ven, da je ne bi oče zapazil v veži in prišel po njo z leskovo; vsako noč jo je po- lagal na posteljo ter jo pomenljivo pogledaval, ko mu je hči, od- lahajoč gori v svojo izbo, voščila lahko noč. Ni mogel več dalje sa- mo gledati na ta usta, ni mu bilo to možno; moral je pokusiti, ka- ko so gorila in sladka, in predno se je Vendulka tega mogla nade- jati, je skočil po koncu, jo objel in jej pritisnil na ustnice tak pol- jup, da so skoraj krvavele.

Vendulka se mu je s preseneče- njem, polnim gnjeva, iztrgala ter ga pahnila od sebe z vso močjo, kar jo je imela. Lukaš ni bil pri- pravljen na to in odletel je lep kos od peči proč. — Saj je znano, kako veliko moč imajo naše gor- janke; kakor nič dvigajo svojega plesalec v zrak, kadar se v "dolgi noči" po večerji nečejo s fanti.

— Da se ne sramuješ! zadrla se je vanj in pri tem zardela v obraz, kakor zunan večerno nebo, ali ne morda iz zaljubljenosti raztre- snosti, marveč v opravičeni jezi.

— No, no, to ropotaš radi enega poljuba! Kakor da bi bilo to prvič, kar hočem od tebe, jo je miril Lukaš in očitno kazal poželjenje, da bi ponovil svoj zločin.

— Ne pravim, da je bilo danes prvikrat, ali tedaj, ko se je to go- dilo, si bil še svoboden; je-li torej koga brigalo, ko sem bila jaz za- dovoljna s tem? A sedaj si še vedno pokojničini moč.

Tega Lukaš ni hotel slišati, za- to se je jezno postavil proti ne- vesti:

— Oho, zaloval sem po ranjki pošteno od njenega pogreba pa do današnje maše; ves ta čas ni- sem vpraševal po tebi, niti te iskal — samo nedavno sem ti ja- vil na kratko po stari Martinki, kaj nameravam — danes opoldne sem vso žalost javno zapil v vino in odslej sem gotov na večne ča- se. Vprašaj o tem, kogar hočeš, vsakdo ti poroče, da sem sedaj zo- pet kakor samec.

— Jaz nikdar ne vprašujem drugih, kaj mi je storiti in kaj ne, ker vem to sama; zato tudi ne bom ljubinkovala s teboj pod to stre- ho, ko sta tvoji ženi komaj vsi otrpneli, in tudi če bi mi hoteli vsi ljudje dokazovati, da je to dovo- ljena stvar! Za to je dovolj časa do takrat, ko bova svoja kakor brata in jo to tedaj ne bo smelo več razaliti.

— Res je sicer, da si sedaj še desetkrat lepša nego si bila pred- tremi leti, ko sem iz ljubezni do- tebe vsak večer vznemirjal vso vas; ali zato si bila takrat tudi de- setkrat bolj pridna. Spomni se sa- mo, kako si vedno vzklikala, ko si me od daleč ugledala, kako sem jaz plazil proti večeru skozi vrbe ob-potoku v vaš vrt, kjer si ča- kala pod trepetliko name, da bi

joč jih, da bi tudi one vstale.

A zmotil se je Lukaš v svojem trdnem upanju, da se Vendulka poboljša prihodnjega dne. Storila je drugega dne isto, kar preveč, tretjega dne isto, kar dan po- prep. Trdno je vztrajala pri svo- jem mnenju, da sedaj pred poroko med njima ne sme biti poljubov, ker bi s tem ne dala pokojnici mirno počivati, ki je revica mora- la oditi s tega sveta, da bi tu ona dva mogla skupno uživati srečo. Kako sta jej hotela to drugače poplačati in katero drugo ljubav jej storiti, nego da na ta način po- kažeta, kako cenita njen spomin.

Lukaš zopet ni vedel, kaj bi si mislil o svoji nevesti, nič prav mu ni ugajalo njeno modrovanje; ali kako jo odvrniti od tega, ko mu ni pustila veljati niti ene besede, ki jo je izrekel proti njenim raz- logom!! Zlepa ni mogel z njo prvi- nič opraviti; da bi pa ostro na- stopil proti njej, tega si ni upal, ker jo je imel preveč rad. Posku- šal je torej s prošnjami. Ali ona mu ni dovolila niti tedaj, ko jo je prosil za poljub, ne morda iz lju- bezni, temveč, po njegovem mnenju, samo radi tega, da bi se mu splohila volja.

— Saj vendar nisi mali otrok, Lukaš? ga je karala rati te želje; — saj mora biti mož v vsem na- ženško! Zakaj ravno hočeš biti pod menoj, kar se tiče dostojno- sti? Že radi tega se jezim nad te- boj.

Lukaš torej ni zopet ničesar op- pravil, naj je govoril, dokazoval in silil, kolikor je hotel. Slednjič se ga je lotila misel, da ga neve- sta nalašč tako draži, ker jo to menda kratkočasi, ko tako zelo nori po njej. Možna je bilo tudi, da se na tihem veseli na njegovi očitni zmedenosti? Kako bi ne bi- lala zapazila, da mu sedaj v re- zancie trikrat bolj ugaja, nego pred tremi leti, in kako ga vsakikrat presune, ako jo nenadoma ugleda iz nepričakovano začuje njen glas. Toda ona je najbrže pogo- dila, da je ni imel še nikoli tako rad kakor ravno sedaj; imela je bistre oči in bistroumojno besedo — ali kaj je bilo lepo, da ga je hotela tako mučiti iz same kratkočasno- sti in se na tihem norčevati iz nje- gove ljubezni, misleča morda pri sebi: "S teboj lahko napravim, kar mi je ljubo, sedaj, ko te imam na varnem." Je ljudi, ki cenijo samo to, česar ne morejo doseči. Ako so kaj dosegli, pa se ne me- juje več za to. Morda je tudi ona spadala med nje.

IV.

Ljubi Lukaš ni bil danes za svojega sosedu v svilih ravno naj- pripravnejši tovariš — njegove misli mu niso dale mirno ležati in počivati. Neprestano je preni- šljal, zakaj se je danes Vendulka tako resno vedla, dasi je imela oči polne najgorkejšje ljubezni, zakaj je bila v besedi in dejanju tako mrzla in molčeca? Kaj si je ven- dar vtepla v glavo? Ali je hotela zakriti, da je vedno tako hrepe- neta po njem? Ali se je bala, da bi jo morda radi njene prevelike udanosti sedaj, ko jo ima, manje- cenil, kakor se tujatam dogaja, pri moškem in bi torej bilo na me- stu, da opusti vsako kljubovanje in se izovzara radi tega in onega. Kako ga je mogla tako malo po- znati? Saj jo je ravno radi njene iskrenosti tako zelo cenil in bilo mu je nad vse ljubo vedeti, da se nahaja v vsakem njenem pogledu, v vsaki besedi sama čista resnica brez zvijače in hinavščine. Ali najbolj prav se mu je zdelo, da si niti ne beli glave s tem, kaj se jej, dala je v njegovi hiši popolnoma drugače. Vsaki kot je imel druga- čeno lice, da se je človeku kar smejal od same snage. Vendulka se je trudila od jutra do večera, da bi popravila, kar je zamena- rila pokojnica, za kramljanje jej je res preostajalo malo časa. Ali kaj se je brigal zaljubljeni Lukaš za vse njeno delo, snažnost, skriv- nost in vsa druga modra in po- trebna izboljšanja, ki jih je uvedla v njegovem gospodarstvu!! On je hotel imeti svoj poljub, druge- ga si ne želel od nje in je tudi ne prosil; vse ostalo naj si je pripu- stila sebi.

Kdó od nas se bo Lukašu torej čudil, da je, ko ni mogel izprosi- ti, niti ne doseči, po čemer je hrepe- nel, končno izgubil potrpljenje!! Bil je dejansko razsrjen na Ven- dulkó, sedaj ne več le za šalo, in v tej ogorčenosti udaril z ного ob tla.

(Dalje prihodnjič.)

Prilike v nemški državi.

Nemška osrednja vlada je nastopila proti monakovski vladi — (bavarski), ki je prečito delala separatistično in monarchistično poli- tiko. Kakor znano, se spor še nadaljuje, četudi je bavarska krščan- ska vlada odstopila. V berlinskem državnem zboru je državni kance- ljar dr. Wirth poročal, da se vodje izza znanega pangermanskega Kappovega puča, ki jih je policija "pridno" iskala, nabajajo v ne- kem skrivališču nedaleč od Monakova, podpirani od bavarske vlade in v zaščiti bavarskih policijskih častnikov. Ti elementi smejo ne- moteno prirejati tajne sestanke in agitirati. Odkritje je vzbudilo v državnem zboru veliko senzacijo in ni čuda saj kaže dovolj jasno za- lostno stanje današnje notranje nemške politike. Nam pa se zdi le eno zelo sumljivo: Če sedaj berlinski vladni krogi vedo, kod se skriva- jo Kappove, zakaj ne nastopijo takoj in odločno proti njim ter jih pozaprejo? Saj se menda ne boje preveč monarchističnega odpo- ra? Saj so velike manifestacije zadnjič čisto naravnost pokazale, da je tri četrtinska večina nemškega naroda proti pangermanski restav- raciji in za republiko? V samem Berlinu se je manifestacije udeležilo nad pol milijona človek! Še nekaj je čudno: Državni komisar za javno varnost je dr. Wirth postal pismo, v katere pravi, da je zelo lanko leto vedel, kje se nahajajo skriti rovači in je postal na lice mesta agente, da te nevarne ljudi aretirajo. Agenti niso ničesar opravi- li — radi višjih sil! Toraj, iz vsega tega je jasno, da je velik del krivde radi danes tako velike monarchistične moči v Nemčiji na strani osrednje vlade, oziroma njenih buržujskih članov. In to je razumljivo, če pomislimo, da je skoraj vsa nemška državna uprava v rokah stare zagrnjene birokracije, ki se ni pozabila na "Deutschland-Deutschland, ueber alles..." in ki je še niso mogli primerno za- menjati z zdravimi socialističnimi močmi. To vse kaže, da bo do oz- dravljenja kmalu prišlo. Vsak nov spor in vsaka nova intriga Hohen- zollernskih podprenikov in sitnega meščanstva ojačuje zahtevo po končnih sanaciji nezdravim razmer. Velika sreča je, da je danes inte- ligence in zmožnosti, kosa z najbolj napredno buržuazijo. To pa sa- mo radi tega, ker ni že od vsega početka zanemarilo niti enega polja- kjer zahteva socializem temeljite izpremembe, bodisi političnega, gospodarskega ali kulturnega.

Izpred mariborske porote.

Od častnika do roparja.

Gjorgje Porhovič-Vasiljevič, 18 let star, sin bogatega tovarnarja iz Rostova ob Donu je prišel leta 1917 iz častniške šole v Kijevu kot častnik, vstopil je v protiboljševiš- ko armado generala Kornilova, pozneje v Denikinovo in končno v Vranglovo armado ter gotovo ni slutil, da bo kdaj sedel kot ropar pred mariborsko poroto.

Zašel pa je na to klop po teje- poti: Po razsulu Vranglove arma- de je zbežal v Turčijo, od tam v Beograd, kjer se je vdinjal kot pomočnik soferja. Ko je bilo več ruskih oficirjev radi boljševiških zvez izgnanih iz Beograda, je bilo konec tudi njegovemu soferstvu pri ruskem Rdečem križu. S svojim tovarišem Čjelikovim je skle- nil odpotovati preko Maribora v Ukrajino. Dospeli na mariborski kolodvor koncem marea, ju tam nagovoril neki Blagovič, ki se je izdal tudi za ruskega kapetana. Čim je izvedel za njun obupni položaj, jima je nasvetoval, da vsi trije izvršijo rop na menjalnico, nahajajočo se na peronu glavnega kolodvora, čes, da store obnem dobro delo, ker da je šef menjal- nice žid, terboljševik. Izdelal jima je podroben načrt in žreb je dodelil vlogo vsakemu posebej. — Dne 31. marea po 19. ur. so izvr- šili načrt. Blagovič je šel v me- njalnico, kjer se je tedaj tudi na- vadno nahajala finančna straža, ki pa je bila tisti čas odsotna pri avstrijskem vlaknu, ravnotako državna policija, ki ima svojo stra- žnico poleg menjalnice. Medtem ko je Blagovič zaposil uradnika Hen- rika Scheidbacha, ki je ob tem ča- su ravno zaključeval blagajno in sortiral denar, sta naglo vstopila Čjelikov in Porhovič kar v menjal- nico, nastavila prestrašenemu ur- adniku revolver, grozeč mu, naj bo tiho. V tem je Blagovič zunaj ugasnil luč ter zaprl vnanja vrata. Ona dva notri sta se pridno lotila dela. Zvezala sta uradnika, Čjeliko- va je stražil. Porhovič je najpre- je nje osebno oropal, nato pa se nagrabil že pripravljene de- nar ter vzel še malo železno blaga- jno, izročivši vse zunaj pri o- keneu stoječemu Blagoviču. Ko so bili gotovi, so uradnika še zvezali na nogah ter mu s časopisom za- mašili usta in ga pustili ležati, na- golo pobegnili, ne da bi jih kdo opazil. Še tisto noč so bili po pečoti že ob meji, tam so razbili blagajno vzeli denar, drugo pa s kamenjem vred zakopali, nato pa odšli žez mejo do Ormoža, kjer so na po- staji v čakalnici čakali na jutranji vlak. Oropani denar raznih valut v zneaku 268.516 kron so si raz- delili. Po načrtu so vsi v seboj iz menjalnice da bi jih niti policijski pes ne bil izvohal. Le eno ve- liko nerodnost so pri tem napra- vili sebi tudi zasebno listino urad- nika: Porhovič je namreč obdržal nikovo, v kateri je bila Scheidba- chova legitimacija kot člana orga- nizacije JSDS. Zjutraj jih kontro- lura orožnik po potnih listih. Ker niso imeli avstrijskega vizuma, jih

Roparska specialiteta.

Pod tako nenavadnimi okolo- stmi se morda še ni izvršil noben rop, vsaj ne pri nas, kakor se je oni pri Jakobu Kelesu, posestniku v Paradižu v Halozah, na večer 6. februarja 1920. Sloveč v lomilec Sommer, bivši narednik v vojaški bolnici v Ptujju, je nekoč pravil svojemu znanu Lebnu, da je je- govsosod, Jakob Kele iz Paradiža žigosal mnogo bankovcev. Leben se je za to nenavadno zanimal; hotel je izvedeti vse podrobnosti glede lege hiše itd. To zanimanje je zanesel v svojo gostilniško druž- bo, kjer se je sklenilo da mora Sommer pokazati pot do Keleca. Toda Sommer, čeprav sam na ze- lo krivih potih, se je temu načrtu izognil. Zato se ga je tem krčevi- tejšje oprijel človek, o katerem bi se bilo kaj takega najmanj prič- kovalo, saj je slovel kot sin pre- možnega kmeta v Bukoveih to- stran Drave. To je bil France So- lina. Med drugimi je poskusil za svoj sklep pridobiti Petra Pichla, kateremu je obljubil 20.000 kron. Pichl, čeprav ravno takrat v sti- skah, je ponudbo odklonil. Solina se je prav takrat tudi ženil, kar ga pa tudi ni oviralo, da ni dalje snoval naklep. Pridobil je zanj te- daj na dopustu se nahajajočega vojaka Franca Janžekoviča, tu- di posestnikovega sina v Stojnih ter Jožefa Kristofiča, ki je imel doma nevarno bolno ženo. Janže- kovič si je za ta posel celo podaj- šal svoj dopust. Ko se je dogovo- ril ves načrt v podrobnosti, so ga na večer dne 6. februarja pr. l. tudi izpeljali. Kelečevi so pravkar odvečerali, ko je vstopil prvi s robcem našimljen v hišo. Kelečevi so mislili, da prihaja sosed v ma- škarje in je žena že veselo dejala: No nocej bomo pa se plesali. — A takoj nato vstopi že drugi na-

šemljence z revolverjem v roki. Stari Kele ob mizi stoječ je imel ravno denar pripravljen za izpla- čilo dinarjev: 50 kronski banko- ve in listnice. Videl je hkrati dva napeta revolverja proti sebi, ban- kovce mu je že izginil, za listnico pa se je vnel kratak boj. Kele, za- pazivši v veži še tretjega roparja s karabinko nanj obrnjeno, je mi- slil, da je že po njem; prosil je sa- mo še, naj puste družini življenje. Roparji niso nič govorili, nego so kazali samo s prstom na omaro, kjer so vedeli, da se nahaja denar. Kele jim ga je sam dal, čes, tu ima- ta ta papir, če vas bo zveličal. Bilo je 7000 kron. Roparji, ki so seveda pričakovali veliko več, so nato sa- mi iskali naprej, a brezuspešno. Med iskanjem se enemu od karbi- doli svetilni vname robebe na obra- zu; zato izpusti svetilko in nastala je tema, ki je oba roparja poglala v beg, da sta prevrnila tovariša, stražnega pri vratih. Po potu so se skregali za plen, s katerim itak niso bili zadovoljni; onega, ki je stal na straži — to je bil Janžeko- vič, je Solina odpravil samo s 110 klonami.

Tostran Drave v domačiji ropar- jev ni nihče slutil, kaj se je go- dilo. Bilo je tedaj toliko slič- nih zločinov v tem okraju, da se o tem ropu v samotni hiši več ur oddaljenega kraja tostran ni do- sti govorilo. Osumili so pač Stum- bergerja iz Medribnika in sicer zaradi popolnoma sličenega roba, kakršnega je imel eden roparjev kot masko na obrazu. Stumberger je sedel zato, več mesecev po ne- dolžnem v zaporu. Letos je šele oni, ki ga je Solina prvega nago- varjal, slučajno izvedel za ta rop in je celo zadevo izdal. Solina se je delal strašno ogorčenega, dal je po odvetniku Plohu pisati po- riv, naj vse prekliče kot laž, na- kar bodo 2000 kron nagrade. Spravil je še več prič v nesrečo, ki naj bi pričale njegov alibi za tisti večer itd. V preiskovalnem zaporu je razvil celo korespondenco, da bi odvalil od sebe vlogo glavnega imnaka - voditelja. Pri glavni raz- pravi se je vedel drzno, samozave- stno, čes, vsega je kriv Kristofič, a ta trdi isto o Solinu; le Janžeko- vič se kaže precej odkritega. Oropani Kele je slikal ves prizor in zagotavljal, kakšne zle posledice je rodil ta obisk na zdravju nje- gove žene in otroka, ki od prevelike strahu še drugo jutro ni mogel zganiti s trepalnicami oces. Zahr- tava odškodnino vsega skup 28.000 kron. Po krivdoreku porotnikov na glayna vprašanja na rop so bi- li obsojeni: Solina na 10 let, Janže- kovič na 3 leta, Kristofič na 8 let težke ječe, ter vsi v plačilo ura- naganega denarja ter stroške.

Ta nenavadni slučaj je privabil vse polno ljudi iz Haloz in okolice.

Solina in Janžekovič sta še po ob- sodbi grozila tistim, ki so za nju neugodno pričali.

Razne vesti.

Masarykov dar italijanskemu kra- lju.
Predsednik Masaryk je poklo- nil italijanskemu kralju mal sre- brni kip sv. Jurija s pismom, v katerem se zahvaljuje za italijans- ke gostoljubnost in v katerem se spominja Dantejeve prošlave.

Koliko konj je na svetu.
Skupno število konj na svetu znaša 95 milijonov, od katerih je 44 milijonov v Evropi. Pred vojno je imela največ konj evropska Ru- sija, nato Nemčija. V Evropi ima- jo 44 toplokrvnih in 16 hladnokrv- nih pasem.

Mati umorila tri lastne otroke.
V Luenu pri Dortmundu je rudarjeva žena Leiki umorila po- noči v duševni zmedenosti tri la- stne otroke v starosti od 9 do 11 let. Eden od dečkov se je prebudil ravno v trenutku, ko mu je mati hotela pretrgati vrat z britvijo in skušal uteči v očetovo spalnico. — Nesrečna mati pa ga je vjela pri vratih, in mu prezerala vrat. Ma- ter so odpeljali na policijo, kjer je zaspala. Ko se je prebudila, ni ve- dela prav nič o svojem strašnem dejanju.

ADVERTISEMENTS.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj- starejši slovenski zdravnik specializiran v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravil- niški in kirurški bolnici. Nestrupljeje kr- v. zdravi s gla- sorvornim 308, ki za je izumlj. v. vrst. Elich. Če imate morda ali ma- tur- ske se oiseu, v aru, ispedaje lasi, kolečine v kožah, pridite la islati van lovu kri Ne čakajte, kv ta bo- sseš Dalego. Vse moške bolniki zdravim po o- trajni. Avstrij. Koler hitro ozdravi v vam (vzrobu) glavja, na nekaj e. temveč pridite in jst vam ga bow opot povsli! Eyzrosod ali vodno kilo zdravnika - SE, vrak in sicer brez operacije. Bolom! nabruja, ki povročajo ha- čino v krvi in trbu in v rlahi tudi pri puščenju voja. zdravim s goso- vjejo. Revmatizem, Organe, bolečine o- kretine arbočice, škrfite in druge ka- žne bozani, ki nastanajo valed nedi- kije krvi, zdravnika v katerem časa in ni pot-eno leda-ri. Nekateri drugi zdravniki rabijo tol- mače, da vas razumejo. Jaz sam gov- im v starca, kraja, nato vas laže zdravim, ker vas razumem slovenski. Uradne ure: ob listnihkih od 8. do 8. Ob nedeljah od 8 do 8.

SLOVENSKO - PIANO - ROLE

LJUBCA MOJA	\$1.25	VSI SO PRIHAJALI ..	\$1.25
MLADI VOJAKI	\$1.00	HOLZHAKEK MARKS ..	\$1.00
DONAVSKI VALOVI	\$1.00	ČREZ VALOVE	\$1.00

SE DOBIO EDINOLE PRI:
NAVINEŠEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.
Pri naročilu blagovolite poslati 20 centov za poštnino.

PRISRČEN smeh je naj- boljše zdravilo sveta.

Če ste otožni, zamišljeni --- se prav na široko zasmajte --- pa boste takoj ozdravlje- ni.

Knjiga Peter Zgaga vam povzroči smeh, kadarkoli pogledate vanjo.

Ena knjižica za 50 centov vam bo trajala za vedno.

Izrežite ta kupon, prilepite petdeset centov v zmanjkah ter ga pošljite:

Slovensko Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.

Cenjeni: Za priloženih petdeset centov v zmanjkah mi pošljite knjigo: "Peter Zgaga."

Ime

Naslov

Država

BOJAKE NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ- VEČJI SLOVENSKE DNEV- NIK V IDR. DEŽAVI.

Iz naših dni.

(Odlomki iz "Knjige spominov")

Dr. I. L.

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P. Francoški detektivski roman.

(Nadaljevanje.)

Deveto poglavje.

To razkritje je bolj dražilo kot pa presenečala starega grofa Commarina.

Skoki dvajset let je namreč vsaki trenutek pričakoval. da bo prišla resnica na dan. Vedel je, da ne more biti nobene skrivnosti, še tako skrbno zavarovane, ki bi slučajno, ne mogla priti na dan.

Oni ni pozabil, da je bil toliko nepreviden, da je zaupal to skrivnost papirju, čeprav je ves čas vedel, da se kaj takega ne sme zapuati papirju.

Kako je mogel on spraviti kaj takega na papir, on, previdni diplomat, državnik, ki je bil vajen postopati skrbno in previdno? Kako je mogel potem, ko je bila stvar že napisana, dovoliti, da je ostala ta korespondenca v rokah drugih? Zakaj ni uničil neglede na stroške, teh dokazov, katere se bo preje ali sleje navedlo proti njemu? Tako nespametnost je mogla povzročiti le absurdna strast, slepa in neprevidna do blaznosti.

Značilno je za ljubezen, da ima tako vero v svoj nadaljni obstoj, da je komaj zadovoljiva z večnostjo. Potopljena popolnoma v sedanjost, se ne briga prav nič za bodočnost.

Razventega, kateri človek je kedaj sanjal o tem, da bi se zavaroval pred žensko, katero ljubi? Zaljubljeni Samson je vedno pripravljeno izročiti svoje lase škarkarju Delile.

Dokler je bil ljubimec Valerieje, ni grof nikdar mislil na to, da bi zahteval povratek pisem od svoje ljubljene soročnice. Če bi mu prišla kakaka taka misel, bi jo ogorčeno zavrnil kot žaljenje in blatenje značaja svojega angelja.

Kakšen vzrok bi tudi mogel navesti, da sme dvomiti o njeni molčečnosti in diskreciji? Nobenega. Po njegovem mnenju je imela tudi ona dosti vzroka in interesa na tem, da odstrani vse sledove dogodkov, ki so se zvršili? Ali ni bil njen sin, ki je imel največ koristi od tega dejanja? Ali ni prevzel on imena in bogastva, ki je pripadalo nekemu drugemu?

Ko je osem let pozneje domneval, da je varan in ko je prekinil vse stike z on, katero je preje tako zelo ljubil, je mislil na to, da se polasti te nesrečne korespondence. Tisoč razlogov pa ga je zadrževalo, da tega ni storil.

Glavni teh vzrokov je bil, da je sklenil, da ne bo nikdar več videl te ženske, katero je tako zelo ljubil. Ni bil popolnoma natančno uverjen niti o svojem srdu, niti o svoji trdnosti. Ali se bo mogel ustavljati molčnim prošnjam oči, ki so tako dolgo časa popolnoma obvladale njegovo dušo?

Če bi se zopet ozrl na to ljubico svoje mladosti, bi ji gotovo odpuštil.

Preveč kruto pa je bil ranjen v svojem ponosu in v svoji ljubezni, da bi hotel priznati možnost sprave.

Na drugi strani pa je bilo popolnoma nemogoče dobiti pisma s posredovanjem tretje osebe. Veslej tega ni ničesar storil ter preložil akcijo na negotov čas.

— Pojdem k njej, — je rekel, — a šele takrat, ko jo bom tako popolnoma iztrgal iz svojega srca, da se ne bom več brigal za njo. Nočem ji nuditi zadovoljstva, da bi videla moje žalost ter se pasla nad njo.

Tako so potekli meseci in tako so potekala leta. Konečno pa si je rekel ter bil tudi prepričan o tem, da je prepozno.

Resnica pa je bila, da so obstajali spomini, katere bi bilo nes pametno oživiti. Če bi kazal nezaupanje, bi jo lahko dovedel od tega, da bi se dejanski poslužila tih pisem. Zahtevati po tako dolgem času pisma, bi ne pomenjalo nič drugega kot napoved vojne. Razventega pa ni vedel, če ta pisma sploh še obstajajo. Vrjetno je bilo, da jih je madama Gerdy uničila, ker je njih obstoj ogrožal pozicijo njegove lastnega sina.

Grof Commarin ni bil slep Ker pa se je znašel v veliki težkoči, je mislil, da je najboljšje, če zaupa vse slučajju. Vsi tedaj tega je pustil za svoja stara leta odprta vrata za gosta, ki je vedno vstopal, — za nesrečo.

Skoki več kot dvajset let ni bilo niti enega dneva ko bi ne proklinjal svoje velike bedastoče.

Nikdar ni mogel pozabiti, da visi nad njegovo glavo nevarnost. bolj strašna kot pa je bil neč Damokleja, viseč na nitki, katero bi lahko pretrgal najmanjši slučaj.

Danes pa se je ta nitka odtrgala.

Pogosto, kadar je razmišljal o možnosti take katastrofe, se je vpraševal, kako bi jo mogel preprečiti.

Napravil je, a obenem tudi zavrnil številne načrte. Varal je sa mega sebe kot se varajo vsi ljudje z živahno domišljijo, katere najde odločilni trenutek popolnoma nepripravljene, čeprav so imeli na stotine načrtov.

Albert je obstal spoštljivo, dočim je sedel stari grof v veliko naslonjačo, ravno pod veliki desko, na kateri je bilo naslikano rodbinsko drevo družine Commarin.

— Sedaj, gospod grof, — je pričel stari grof s trdnim glasom, — mi pojasnite vse. Ni mi treba govoriti vam o muki očeta, ki mora zardeti pre dvojni mšninom. Prizanesiva drug drugemu ter skušajva biti mirna. Povejte mi, kakc ste izvedeli za to korespondenco?

Albert je imel dosti časa, da se ojuanači ter pripravi na ta boj, kajti cele štiri dni je čakal z veliko nestrpnostjo na ta dogovor.

Težkoča, katero je imel, ko je izgovoril prve besede, se je umaknila dostojanstvenemu in ponosnemu obnašanju. Govoril je jasno in odločno ter se ni spuščal v one podrobnosti, ki v tako resnih zadevah le zavlačujejo postopanje.

— Gospod, — je rekel — v ponedeljek jutraj je prišel semkaj neki mlad mož, ki je rekel, da mora govoriti z menoj, o neki skrajno važni in tajni zadevi. Jaz sem ga sprejel. Nato pa mi je razkril, da sem žalibog le vaš naravni sin, katerega se je postavilo na mesto zakonskega otroka, katerega vam je rodila madama de Commarin.

— In vi niste baenili tega človeka skozi vrata? — je vprašal grof.

— Ne, gospod. Hotel sem mu ostro odgovoriti, a on mi je predložil sveženj pisem ter me prosil, naj jih čitam, predno odgovorim.

— Ah, — je vzkliknil stari grof, — in vi niste vrgli teh pisem v ogenj. Domnevam, da je bil ogenj v kaminu? Držali ste jih v svoji roki in še vedno obstajajo. Jaz bi nastopil povsem drugače.

— Gospod, — je rekel Albert očitaje.

Spomnil se je, kakšno pozicijo je zavezal Noel pred kaminom ter dostavil:

(Dolje priključite.)

Zjutraj je zarožljel ključ v vratih, vrata so se na stečaj odprla in surov glas na hodniku je zaklical:

— Spazieren! Ker sem bil šele prvi dan v svojem novem bivališču, mi še niso bile znane hišne navade. Zato sem rzdovedno pogledal skozi vrata.

— No, ali se vam ne ljubi? — je zarenčal paznik. Videl sem, da stoji na hodniku že pet ljudi in sem z veseljem zapazil svojega prijatelja Zalarja.

Ozrl sem se mimogrede po tablicah na vratih, ki so nosile ime onega, ki je bil v celici; rad bi bil izvedel, kdo so moji sosede; čital sem: Svetozar Kovačević, to je bil znan organizator mladine, mislim iz Karlova, njegova celica je bila tik moja, poleg njega je bil I. Pešak, pravnik iz Zagreba.

— Reecht us, marsch! — je komandiral paznik. Šest ljudi se je obrnilo in odšlo po stopnicah navzdol. Naenkrat smo se ustavili, kajti nam nasproti je prišla vrsta žensk, mladih, skoraj enako oblečenih; ena iz njih je nas celo veselo pozdravila; zdi se mi, da so bile učiteljice in druge veleizdajke iz Istre, Primorja in z Gorisrke. Naše srečanje je bilo zelo slučajno in stražnik je robantil, kako je to mogoče. Sli smo po stopnicah navzdol, prešli smo par hodnikov, vrata so se odprla in zaprla in prišli smo na malo pešeno dvorišče; na eni strani se je dvigalo visoko zidovje z visokimi zamreženimi okni, na drugi strani je bil visok zid, menda ob Miklošičevi cesti; poleg dvorišča je bil vhod v zelen vrt. Stražnik je stopil v kot in šest ljudi je začelo svoj čnoumi sprehod. Sprehod se vrši v krogu, vsak moč drug od drugega toliko oddaljen, da je vsak pogovor nemogoč. Ker je bilo septembrsko jutro, smo hodili hitro, da nas ni zeblo; tudi sicer se hodi hitro, da se človek bolj nahodi v tej eni uri. Naši hitri koraki so čudno odmevali od teh golih sten okoli nas.

Spomnil sem se, da nam je nekoč neki profesor pripovedoval o studenih v Egiptu ali v Arabiji; ker je tam malo vode, jo dobivajo iz zemlje na ta način, da pri vodenjuk privlečejo osla, zavežejo mu oči in ga gonijo v krog. Na ta način se navija vrva na kolo, in posoda z vodo se počasi prikaže iz globokega studenca. Zdelo se mi je, da smo mi podobni tisti živali ki jo gonijo v krog in bilo mi je žal, da nam ni dano tam kje v Egiptu ali v Arabiji opravljati njeuno delo; bilo bi tam gotovo prijetneje, nego v avstrijskih ječah.

Pri tem sem se ogledal po svojih tovariših: med njimi sem spoznal mladega študenta, ki mi je svoj čas iz Ormoža poslal nekaj krepkih satiričnih sonetov za — "Bodečo nežo". Drugi dan mi je skrivaj šepnil, da so ga pripeljali iz Trsta. Skušal je prehiteti svojega prednika, da bi se mi približal, a paznik je zavpil:

— Drug za drugim. Marš!

Za njim je stopal miren, zamišljen človek z velikimi črnimi brkami; bil je neki dalmatinski žurnalista. Prijatelj Zalar je nekoliko zadržal korak in je porabil ugodno priliko, da mi je šepnil par besedi.

— Tu je Hribar, — je rekel in je pokazal na okno v pritiščju.

Ne vem, ali je bilo prvo ali drugo okno, kajti paznik je zarohnel in mi smo morali hitro nadaljevati svoj krog. Misel, da nas je več v teh zidovih, je bila za nas tolažilna.

Tam v gornjih nadstropjih so se tu in tam videle male kuštrave glave, ki so skušale pogledati na dvorišče; tam je bilo mnogo jugoslovanske mladine; radi bi bili videli kake nove znanice, oziroma izvedeli novice z bojišč. Ker je bil pogovor nemogoč, se je skušalo kazati položaj na bojiščih z raznimi mi znamenji, ako je paznik za trenutek pogledal proč. Takrat so bili Avstrijci tepeni v Galiciji in v Srbiji in to se je dalo lepo povedati na ta način, da se je kazalo batine, oziroma, da se je kazalo na vrstu, kako Avstrijo davijo. To so bile vesele novice in jaz sem bil zadovoljen, da sem jih mogel prineseti tem ljudem, ki že dolgo niso imeli prilike čitati časopisov.

Sredi vse te mladine, ki je polnila vsa tri nadstropja sodnijskih prostorov, se mi je zdel Hribar vodja in zapovednik. Njegovo oko

je bilo tiho molčeče; jutranje solnce je skušalo vanj prodreti s svojimi žarki; bilo je slabo septembrsko jutranje solnce. In mi smo hodili mimo njegovega okna. En sam pozdrav, en pogled, en migljaj. Da bi videl, da imamo skupno pot, da nas je mnogo. Njemu je težje nego nam mladim; pod njegovim županovanjem se je gradilo to poslopje; kako mu je v teh ozkih prostorih, njemu, možu velikih načrtov in širokega obzorja? In kako zdaj stičejo po njegovih slovanskih planih in iščejo veleizdajalskih zvez? On je stal v ospredju in obtožba je toliko težja. Hliti smo v krog pod njegovim oknom in smo skoraj pozabljali na svojo lastno usodo, kajti vedeli smo, da je bilo treba velikih priprav, ako je hotelo v tej vojni zmagati slovanstvo; on je bil med onimi, ki so pripravljali to zmago.

— Schluss! Naša ura je prešla. Postavili smo se v vrsto, in paznik nas je odgnal po stopnicah navzgor, kjer smo izgubili vsak v svoje celice.

Sprehajal sem se še dvakrat pod njegovim oknom, vedno v enakih mislih. Tretji dan so me odpeljali v Novo mesto. . . .

Čez par mesecev sem se vrnil iz Novega mesta zopet v ljubljanske policijske zapore. Naš stražnik me je že poznal, zato mi je skušal dati kako primerno družbo. V naši sobi nas je bilo pet. Stari Mato Mazarovič, ki sem o njem vam že z zadnjim pravil, pristen Dalmatince s svojo stalno povestjo o hotelu, avtomobil in buteljkah in svojimi večnimi vzdih po morju; zlata jugoslovanska duša, prijeten družin. Vprašali smo ga, kaj mu je. Rekel je, da ga je Hribar vprašal po rokavih in to se mu zdi — znak nezaupanja, da bi kdo sumil nad njegovo poštenostjo. To lažili smo ga, da to vendar ni nikaka obdolžitve. Ni si dal dopovedati in je odpovedal službo. Čepel je zopet v kotu, razlagal svoje učenost, jedel je krompir s kolebami in je pušil slabe cigarete. Marazovič je bil hud na njega, a Jonet ni razumel po dalmatinsko.

Sprehajala sva se s Hribarjem vsak dan po dvorišču in včasih nama je stražnik dovolil celo zvečer da sva posedala skupaj po večerji. Nekoč je prišel k nama, ne vem odkod, rdeč šampanjec; pila sva ga na ono bodočnost, ki se je nam takrat zdela tako blizu. Usoda je ugotovo izdružila in pobratila. V začetku decembra je bil prost in je odšel. Jaz sem ostal tam še nekaj dni. Ko sem bil prost, sem ga šel obiskat. Pri odhodu sem opazil, da mi je sledil detektiv prav do vrat. Ker bi torej obiski lahko obema škodovali — se nisva videla več, kajti vojaška oblast je smatrala njegovo bivanje v Ljubljani za nevarno. Odpeljali so ga v Abtenau na Solnograškem, nas pa so par mesecev na to odpeljali zopet na Grad in od tam v dolnjeavstrijska taborišča.

Ko je prinesel "Slov. Narod" vest, da ležim ranjen v Melku, je bil med prvimi znanici, ki se je ogledil — in sicer iz Mozirja, kjer je bilo njegovo novo bivališče. Po domovini je zavel nov duh. Bilo je že tri leta od naših prvih dni na ljubljanskem sodišču; naše nade so se uresničevale, naše misli so zmogovale; kakšno zadoščenje za vse, kar smo doživeli med tem!

Videla sva se zopet v Pragi na majski slavnosti pri "Zlati husi", ko se je slavnostno obnovljala ona prisrega zvestobe in zaveznitva ki se je zanj vse življenje boril in je v teh časih slavila sedanje zmagoslavje. Daleč so bile naše ječe in zapori, polni nad smo šli v bodočnost, ki smo jo pripravljali. On je bil poklican bolj, da je šel spredaj pred drugimi, ker je hodil ono pot z nami. Toda o tem bo govorila zgodovina. Hotel sem se ob tem jubileju spomniti onih naših dni. Drugi jih niso videli, zato radi pozabljajo nanje. Nam pa so ostali v živem spominu. Takrat smo bili sami in zapuščeni s svojimi mislimi in nadami, načrti in obtožbami, dejanji in zagovori, a bili smo kakor seme v zemljo zakopano; vedeli smo, da nas je mnogo na zemlji in pod zemljo in da moramo zmagati.

On je bil med nami, ki smo bili pod zemljo in smo se skozi tmo borili k luči svobode.

tembrski dogodki, srboštvo itd. itd. V tem boju je bil osamljen, umiril se je sam z obširnimi pojasnili in je končno zmagal. Obramba je bila težka, kajti ni dvoma, da je bilo njegovo delo posvečeno skoziinskozi naši sedanji bodočnosti. Saj je od mladih dni živel v njem hud nasprotnik Nemecev, upornik proti avstrijskemu nasilju in radikalen bojevnik za slovanstvo, jugoslovanstvo in splošno slovanstvo.

Zato ni bilo lahko izvleči se iz rok justice, ki je sedaj za vsako besedo iskala veleizdajstvo. Mislim sem, da ga bo uničil ta težki boj z justice, ki je pod vplivom vojne pozabljala na pravčnost, dolgi dnevi zapora, kjer ti odpadejo vsi naslovi in ti ostane samo še ime in številka in težke misli, ki spremljajo jetnika v temnih nočeh v takih negotovih časih.

Zmagal je vse to z mlado, nepremagljivo silo in zdaj stopal med nami ravno in ponosno, kakor vedno v prejšnjih časih. Govorila sva o vsem, kar je bil med tem prinesel čas in tudi o bodočnosti. Stirinajst dni so naju družili skupni prostori. Hrano je dobival iz hotela Štrukelj. Naš Jonet je postal njegov strežaj in pri njem se je gospod Hribar učil praktično francoščine. Jonet je bil na to gonosen in se mu je dobro godilo, kajti prej je skrivaj pobiral ostanke naših cigaret in jih spravljal v žep svojega tolvnika, odkoder si je potem delal grozno smrdeče cigarete, zdaj pa je pušil najboljše cigarete in je imel isto hrano kakor g. Hribar.

A nekoč se je nekaj zgodilo. G. Hribar je imel mnogo posvetov. Nekoč so se izgubile neke otroške rokavice.

— Jonet, ali niste videli nekih rokavic? — ga je vprašal g. Hribar.

— Ne, — je odgovoril Jonet. Prišel je k nam v sobo ves prepaden. Vprašali smo ga, kaj mu je. Rekel je, da ga je g. Hribar vprašal po rokavih in to se mu zdi — znak nezaupanja, da bi kdo sumil nad njegovo poštenostjo. To lažili smo ga, da to vendar ni nikaka obdolžitve. Ni si dal dopovedati in je odpovedal službo. Čepel je zopet v kotu, razlagal svoje učenost, jedel je krompir s kolebami in je pušil slabe cigarete. Marazovič je bil hud na njega, a Jonet ni razumel po dalmatinsko.

Sprehajala sva se s Hribarjem vsak dan po dvorišču in včasih nama je stražnik dovolil celo zvečer da sva posedala skupaj po večerji. Nekoč je prišel k nama, ne vem odkod, rdeč šampanjec; pila sva ga na ono bodočnost, ki se je nam takrat zdela tako blizu. Usoda je ugotovo izdružila in pobratila. V začetku decembra je bil prost in je odšel. Jaz sem ostal tam še nekaj dni. Ko sem bil prost, sem ga šel obiskat. Pri odhodu sem opazil, da mi je sledil detektiv prav do vrat. Ker bi torej obiski lahko obema škodovali — se nisva videla več, kajti vojaška oblast je smatrala njegovo bivanje v Ljubljani za nevarno. Odpeljali so ga v Abtenau na Solnograškem, nas pa so par mesecev na to odpeljali zopet na Grad in od tam v dolnjeavstrijska taborišča.

Ko je prinesel "Slov. Narod" vest, da ležim ranjen v Melku, je bil med prvimi znanici, ki se je ogledil — in sicer iz Mozirja, kjer je bilo njegovo novo bivališče. Po domovini je zavel nov duh. Bilo je že tri leta od naših prvih dni na ljubljanskem sodišču; naše nade so se uresničevale, naše misli so zmogovale; kakšno zadoščenje za vse, kar smo doživeli med tem!

Videla sva se zopet v Pragi na majski slavnosti pri "Zlati husi", ko se je slavnostno obnovljala ona prisrega zvestobe in zaveznitva ki se je zanj vse življenje boril in je v teh časih slavila sedanje zmagoslavje. Daleč so bile naše ječe in zapori, polni nad smo šli v bodočnost, ki smo jo pripravljali. On je bil poklican bolj, da je šel spredaj pred drugimi, ker je hodil ono pot z nami. Toda o tem bo govorila zgodovina. Hotel sem se ob tem jubileju spomniti onih naših dni. Drugi jih niso videli, zato radi pozabljajo nanje. Nam pa so ostali v živem spominu. Takrat smo bili sami in zapuščeni s svojimi mislimi in nadami, načrti in obtožbami, dejanji in zagovori, a bili smo kakor seme v zemljo zakopano; vedeli smo, da nas je mnogo na zemlji in pod zemljo in da moramo zmagati.

On je bil med nami, ki smo bili pod zemljo in smo se skozi tmo borili k luči svobode.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

Table with shipping schedules including destinations like ARGENTINA, POTOMAC, LAFAYETTE, RYNDAM, MANCHURIA, etc., with dates and ship names.

Glade cen za vozne listke in vse druge pojavnika, obrnite se na tvrdico: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o taksah z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

- Lista prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče: za prošnje 40 centov; za priloge, tikajoče se prošnji, vsaka 10 centov; za izdajanje, podaljšanje ali obnovitev potnega lista: za šest mesecev 2 dolarja; za eno leto 4 dolarje; za potno knjižico 1 dolar.

O P O M B A. Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati pristojbino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil pravočasno vzet.

Vsled tega morajo: državljan prejšnje kraljevine Srbije plačati za vsakih šest mesecev izza prihoda v Ameriko do danes po dva dolarja in dva dolarja za bodočih šest mesecev. Državljan južne Srbije plačajo takso kot Srbi, toda ta taksa se jim računa od 1. januarja 1913. Osebe iz vseh drugih pokrajin, katere danes tvorijo sestavni del kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov imajo plačati od 1. januarja 1919 pa do danes z vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. One osebe ki imajo potne liste prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov, pa jim je rok potekel, morajo plačati ob priliki obnove ali predložiti potnih listov, od dneva, ko je potni list izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Prostovoljcem se taksa računa od dneva vrnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen takse za izdajanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizum in knjižico. Vsi oni državljan današnje kraljevine, ki niso bili podaniki prejšnje kraljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12 dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizum 60 centov in takso za knjižico en dolar. Vsega skupaj torej štirinajst dolarjev. Tak potni list bi bil v veljavi do konca tega leta. Če kdo želi imeti potni list ter ne misli takoj odpotovati, mu ni potreba pošiljati za vizum 60 centov.

V JUGOSLAVIJO

Hitro zveze z vsemi točkami v Jugoslaviji. Dobra in zadošna hrana, Zaprti prostori, Velik prostor na krovu. Vse ugodnosti modernega parnika.

RED STAR LINE

ODPLUJE VSAK TEDEN. Pomol 58-62 North River, New York. KROONLAND Plymouth 22. okt. LAPLAND Cherburch 29. okt. FILAND Antwerpen 5. nov. ZEELAND Antwerpen 19. nov. SAMLAND (Hamburg) 30. nov. (Libava in Gdanak) (Samo 3. razred.)

AMERICAN LINE

MONGOLIA (v Vigo, Cherburch Hamburg in Gdanak) 26. okt. MINNEKAHDA (v Hamburg in Gdanak) 5. nov. MANCHURIA (Hamburg in Gdanak preko Cherburch) 23. nov. VSE VODNE PROBE DO POLJSKE.

WHITE STAR

ADRIATIC v Cherburch 2. nov. OLYMPIC Southampton 5. nov. Iz New Yorka, Napoj in Genova: GOTHLAND (samo 2. razred) 17. nov. New York in Boston - Axel, Gibraltar, Napoli in Genova. CREIC v Cherburch 22. oktobra "ARABIC" (prejšnji Berlin) 29. oktobra CANOPIC (prejšnji Berlin) 22. novembra Največji parnik v rodnj službi s južnoevropskimi pristanišč. INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY 120 parnikov - 1,300,000 ton. 3 BROADWAY NEW YORK all pri lokalnih agentih.

HOLLAND-AMERICA LINE

Potovanje v Jugoslavijo preko Bologne, Sur-Mer in Rotterdam. Vsi parniki, ki odplujejo iz New Yorka so na dva vjaka. RYNDAM 15. okt. NIEUW AMSTERAM 22. okt. NOORDAM 29. okt. ROTTERDAM 12. nov. Vsi parniki imajo za tretji razred sobe za 2, 4 in 6 oseb. Cena za 3 razred iz New Yorka do Ljubljane \$100, do Zagreba \$101 ter \$5 voljnega davka. Za pojavnika in cene vprašajte pri: HOLLAND-AMERICA LINE 21-24 State Street New York

GOSULICH ČRTA

Draktno potovanje v Dubrovnik (Cravssa) in Trst.

PRES. WILSON 15. okt. BELVEDERE 19. nov. ARGENTINA 19. nov. PRES. WILSON 3. dec. Cena za Trst in Reko so: Pres. Wilson \$115 in \$5 davka. Argentina in Belvedere \$103 in \$5 davka. Potom listov izdanih za vsa kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razširne ugodnosti prvoga, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brošurico sivo. PHELPS BROTHERS & Co. Passenger Department 2 West Street New York

CUNARD-ANCHOR

Največji, najhitrejši parniki na svetu. Izborna postrežba potnikom. V vsiem mestu ali bližini je lokalni agent.

V Jugoslavijo, Bolgarsko, Rumunsko in Madžarsko preko Dubrovnika, Trsta in Reke

ITALIA - - 29. okt. šifkarte \$103. - - Davek \$5.

Preko Cherburcha in Southamptona: BERENGARIA 19. okt. AQUITANIA 25. okt. CARMANIA 5. nov.

WSS WSS WSS WSS WSS

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladko debele jagoda, boksa 50 funtov .. \$3. - - Opar grozdje največje in najsladkše jagode, boksa 50 funtov .. \$3. - - Malo črno grško grozdje, zelo sladko, boksa 50 funtov \$7. - - Poljite 32. na račun vsake boksa ni sročice in postaji bomo takoj. BALEAN IMPORTING CO. 51-53 Cherry St., New York, N. Y.